

 <p>Liberté • Égalité • Fraternité RÉPUBLIQUE FRANÇAISE</p> <p>MINISTÈRE DE LA JUSTICE</p>	<p>5</p> <h2 style="text-align: center;">DEKLARÀCIA VASH O HAKAIJA</h2> <h3 style="text-align: center;">Dini jekhe manuśesqe k-o phandlipe puçhlăripnasqo (Tikn/o/i kotar 13 zi k-o 18 berś)</h3>
---	---

O informàcie po tele si te oven phendine tuqe ande jekh çhib kaj halôves.

Şaj te inkeres akava dokumènti sa o vaxt kana inkëren tut puçhlăripnasqe

San zanavd/o/i kaj çhite tut k-o inkerimos phandlo puçhlăripnasqe odolesqe ekzistuin jekh ja maj but aśa pala save şaj te patăl pes kaj kerdăn ja zumavdăn te keres jekh infraksiòni pala savesœe i thami phenel so o manuś kaj kerda les şaj te 3al phandado.

Si tut hakaj/pràvo/drèpto te zanes i kualifikàcia, i dàta aj o than kaj patăl pes so kerdăn i infràcia savăqe akuzonen tut thaj o aśa sosqe çhivde tut k-o phandlipe puçhlăripnasqo.

Ka puçhen tut pal akala ondimàta/fàkte k-o vaxt so inkeren tut k-o puçhlăripe, zi k-o biś thaj ştar çàsură. Pal akava vakti, o Prokuròri e Republikaqo (ja o krisărno e investigaciaqo ja o krisărno e tiknenqo) şaj te lel decizia te lungărel o inkërimos phandl/o/i k-o puçhlărimos pànda biś thaj ştar çàsură, kana o phandlimos so si planifikuime kotar o zakòno si jekh berś ja maj but: a te si tut maj cërra sar 16 berś, naşti te lungăren to inkerimos, numaj kana i sànkcia pal-i infràcia so patăl pes kaj kerdan si 5 berś phandlimos ja maj but. Ka legaren tut anglal akava krisărno savo ka puçhel tut, şaj vi kameraça p-o internet.

Kana agordel o phandlipe puçhlăripnasqo, sar phenel i decizia e Republikaqe prokuroresqi (ja e investigaciaqe krisărnesqi ja e tiknenqe krisărnesqi), ja ka biçhalen tut kadale krisărnesœe, ja ka mukhen tut. And-o angluno suro, ovèla tuqe kris maksimum 20 çàsură pala so agordel o inkeripe puçhlăripnasqe.

Şanaven tut vi kaj si tut hakaj/drèpto/pràvo te:

zanaves varesave manuśen kaj astarde tut

Jekh şingalo ka phenel te dadesqe/dajaqe ja te tutoresqe, ja e manuśesqe ja e domosqe kaj beşes kaj tut line aj inkeren k-o puçhlăripe.

Şaj te phenes kaj inkeren tut e şingale vi e manuśesqe kasœe keres buti.

Te san avrutn/o/i, şaj te zanaves e avtoritete k-i konsulàta e Themesqi kotar san.

O Prokuròri e Republikaqo (ja o krisărno e investigaciaqo ja o krisărno e çhavenqo) şaj te phenel na, te refuzil te manglimàta, kana dikhel kaj si maj mişto kadijal vaś i anketa. Normal, akala bută si te oven kerde andre k-o trin çàsură kotar o momènti so manglan len, nùmaj kana naştil pes, şaj vi maj palal.

Te dikhel tut jekh doktòri

Şaj te manges te dikhlărel tut jekh doktòri Te lungărde to inkeripe k-o puçhlăripnasqo phandlipe, şaj te manges palpalem te 3as k-o doktòri. Kadala bută şaj te mangel len vi to dad, ti dej, to tutòri ja o manuś ja i institùcia savi lel sàma tuœar

No, te si tut maj but sar 16 berś, o prokuròri e Republikaqo (ja o krisărno e investigaciaqo ja o krisărno e tiknenqo) avtomatik si te biçhalel tut k-o jekh doktòri te dikhlărel tut.

Te keres deklaràcie, te des anglal o puçhimàta ja te na des dùma, te na vakeres khanć

Pala so phendan kon san, katar san, kana thaj kaj biandilan, k-o puçhlàrimàta, si tut hakaj/pràvo/drèpto:

- Te keres deklaràcie,
- Te des anglal o puçhimàta so puçhen tut,
- Ja te na vakeres khanć.

Te ovel tut avokàti

- Alosaripe e avokatesqo

Kotar o šird, sar phandaven tut, aj vi kotar o šird e lungàripnasqo, kana lungàren to inkerimos k-o puçhlàripe, šaj te manges te ažutinel tut jekh avokàti so tu alosares les Kana na pinzares avokates ja kana o avokàti so alosardan našti te lel pes kontàkti leça, šaj te manges jekh avokàti kotar o them, bi lovenqo.

Te avokates šaj te arakhen aj te alosaren les vi to dad/ti dej ja to tutòri, ja o manuś ja o dòmò kaj beśes

- Ažutipe aj vaxt kana avel o avokàti

O avokàti šaj

- te del dùma tuça 30 minùte bi te šaj šunel tumen khonik;- aj te manglan tu, vi te bešel paś tuθe kana puçhlàren tut aj kana çhiven tut averença te mothoven so sas

Atùnçi, ande akava suro, and-o 1to puçhlàripe, khrigal kana puçhen tut sadaj pala ti identitèta, našti te širdel bi te ovel o avokàti paše tuθe anglal so te nakhen duj çàsură kotar o momènti kana phende lesqe kaj tu manglan les te avel.

Madikh sa, to 1to puçhlàripe šaj te širdel jekhal, imediat, vi bi avokatesqo, kana mukhel o prokuròri e Republikaqo (ja o krisărno e ionvestigaciaqo ja o krisărno e tiknenqo), dikhindor kaj si trebutno vaś i ankèta.

Kana o avokàti aresel kana tu san e šingalença save puçhlàren tut, šaj te manges te açhaven o puçhlàripen aj te dikhes tut e avokateça te des dùma leça.

Kana musaj thaj ekcepçional, o prokuròri e Republikaqo (ja o krisărno e ionvestigaciaqo ja o krisărno e tiknenqo) thaj o krisărno e mukhlimasqo aj e phandlimasqo šaj te ispidel i prezènca e avokatesqi k-o puçhlàrimos ži k-o 12 çàsură, aj pànda jekh drom 12 aver çàsură, kana pal-o zakòno, odolesqe so kerdăn šaj te keres minimum panž berś phandlimos.

Ažutipe kotar jekh rinçhibărno/tromàci

Te na vakerdăn ja te na halòvdan francikanes, si tut hakaj/drèpto/pràvo te ažutinel tut bi lovenqo jekh rinçhibărno/tromàci k-o puçhlàrimàta thaj kana des dùma te avokateça.

Hakaj/drèpto/pràvo te manges te açhavdòl o inkèripe k-o puçhlàripe

Šaj te manges kotar o prokuròri e Republikaqo ja kotar o krisărno e ionvestigaciaqo ja o krisărno e tiknenqo, te na maj lungàrel o inkeripe k-o phandlimos puçhlàrimasqo, k-o momènti kana ov lel i decizia pal akava.

Akcèsi/dromandre k-o varesave lila tire dosaresθar

Tu ja to avokàti, anglal so te ovel jekh lungàripe e puçhlàripnasqe inkèripnasqo, šaj te mangel te dikhen:

- o proces-verbàli e informaciaqo kaj çhite tut k-o inkèripe puçhlàripnasqo;
- o certifikàto ja o certifikàte pal o sastipe so kerda o doktòri kana dikhla tut.
- o proces-verbàli ja o proces-verbàlă e puçhlàrimatenqe.

Te phenen tuqe so ovèla e proceduraça

Kana pal-o inkeripe k-o puçhlàrimos mukhen tut bi te ovel nijekh decizia kotar o prokuròri e Republikaqo, šaj te puçhes les, 6 çhon pala so mukhle tut, so si les godi te kerel akale butăça ande savi phandle sas tut puçhlàripnasqe.